

STORTINGET

Innst. 44 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
frå energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:265 S (2022–2023)

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om forurensningsfri fotballglede

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet vert det fremja følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa legge fram en nasjonal strategi for omstilling vekk fra bruk av gummigranulat i Norge.»

Ein viser til dokumentet for ei nærare utgreiing om forslaga.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, leiaren Marianne Sivertsen Næss, frå Høgre, Nikolai Astrup, Marianne Dobak Kvensjø, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, frå Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Kenneth Engvoll Løland og Hans Inge Myrvold, frå Framstegspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, frå Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, frå Raudt, Sofie

Marhaug, frå Venstre, Ola Elvestuen, frå Miljøpartiet Dei Grøne, Signe Bakke Sølberg, og frå Kristeleg Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, syner til representantforslaget med forslag om at regjeringa skal legge fram ein nasjonal strategi for å hindre bruk av gummigranulat i Noreg. Komiteen har avholdt skriftleg høyring til saka, og det har kome i alt tre høyrings svar.

Komiteen syner til statsråden sitt svarbrev, der utfordringsbiletet knytt til bruk av gummigranulat i kunstgrasanlegg vert anerkjent og tydeleggjort. I samband med svar gitt til komiteen og bakgrunnen til representantforslaget vert det vist til EU-kommisjonen sin vedtekte REACH-forordning, som mellom anna omhandlar nye restriksjonar for bruk av gummigranulat til bruk som fyllmasse i kunstgrasanlegg.

Komiteen held fram at dei vedtekte forordningane vil resultera i forbod mot omsetnad av gummigranulat etter oktober 2031.

Komiteen syner vidare til statsråden sitt svarbrev, der det går fram at regjeringa skal stå saman med idretten i omstillinga av norske kunstgrasanlegg, og støttar Norges Fotballforbund sitt prosjekt, der fyrste fase vil bestå av ei brei kartlegging av dagens anleggssituasjon. Vidare vil prosjektet danne grunnlag for posisjon i ei praktisk omstilling der denne utfordringa ikkje kan løysast av det friviljuge og idretten aleine, men med tydeleg støtte frå nasjonale myndigheiter. Komiteen syner til at regjeringa i Prop. 1 S (2023–2024) har føreslege eit tilskot til arbeidet og prosjektet på 5,5 mill. kroner.

Komiteen syner til Norges Fotballforbund og Idrettsforbundet sine høyrings svar, som underbyggjer det grunnlaget som framkjem av svarbrev frå statsråden. Komiteen understrekar viktigeita av anleggsstrukturen i Noreg som er avgjerande for å sikre eit godt

breiddetilbod for alle born og ungdomar i heile landet. Det er i dag om lag 365 000 fotballutøvarar, tilknytta 1 700 norske fotballklubbar, som er avhengige av å spele på dei 2 050 kunstgrasbanane som er etablert i Noreg. Omsyna til geografi, topografi og klimaforhold forsterkar nytten av kunstgrasbanlegg.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet registrerer at forprosjektet som er initiert av regjeringa og Norges Fotballforbund er eit klart steg i riktig retning, som vil danne grunnlag for korleis sikre ein strategi og gjennomføring i overgangen frå gummigranulat til anna fyllmasse i kunstgrasbanlegg. Desse medlemmene syner til Norges Fotballforbund sitt høyringssvar, der dei understrekar at teknologiutviklinga ikkje har kome langt nok, og at det krevst felles mobilisering blant klubbar, idrettslag, forbund og myndigheiter i Noreg og fleire land i Europa.

«[u]tfordringen for fotballen er at det fortsatt ikke finnes fullgode alternativer til gummigranulat som er tilpasset norske forhold og årstider, og som ivaretar viktige kvalitative hensyn både for topp og bredde.»

Desse medlemmene er samstundes sær opptatt av at norsk fotball ikkje må kome i eit omstillingsvakuum der ein ikkje kan rehabiliterer, oppgradere eller legge til rette for aktivitet for born og unge gjennom kunstgrasbanlegg. Difor må ein ikkje la omsetningsforbudet av gummigranulat stå i vegen for at kommunar, idrettslag og fotballklubbar legg til rette for at anleggsstrukturen vert vareteken på ein god måte, samstundes som ein arbeider fram kunnskapsgrunnlag som vil sikre omstilling.

Desse medlemmene registrerer at fleire kommunar, idrettslag og andre eigarar av kunstgrasbanlegg vegrar seg mot å ta avgjerder som sikrar ein god anleggsstruktur. Dette vil ikkje tene den omstillinga ein skal gå inn i. Difor må anleggseigarar sikre godt vedlikehald, med særleg fokus på barrierar og andre tiltak som hindrar spreiding av gummigranulat i miljøet og omgjevnadane, fram til ny teknologi er fasa inn.

Desse medlemmene syner til at revidert rettleiar frå Miljødirektoratet og vårt felles regelverk i Noreg alleie legg til grunn substitusjonsplikt parallelt med ei rekkje forsterka krav til blant anna oppsamling og barrierar for å hindre direkte forureining av skadeleg fyllmasse til naturen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker at problematikken rundt gummigranulat har vært oppe i Stortinget flere ganger tidligere, blant annet i behandlingen av Meld. St. 45 (2016–2017) Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi, hvor Stortinget også gjorde et vedtak om å innføre et regelverk. Gummigranulat fra kunst-

gressbaner er den nest største kilden til spredning av mikroplast i Norge. Derfor innførte regjeringen Solberg, utgått at Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, et nytt regelverk for å redusere denne forurensningen i 2021. Disse medlemmer påpeker at tiltakene i dette regelverket blant annet var krav til fysiske barrierer rundt banen, krav til snørydding og behandling av snø som inneholder granulat, samt tiltak for å hindre at spillere og dommere sprer granulat når de forlater banen. Disse medlemmer mener tiltakene som ble innført var viktige for å redusere forurensning av plast i naturen, og for å vise at Norge gikk foran i en viktig miljøsak, i påvente av regelverket som senere ble innført gjennom EU. Disse medlemmer viser videre til REACH-komiteen og EUs omsetningsforbud mot gummigranulat som fyll i kunstgressbaner fra oktober 2031. Disse medlemmer mener det er viktig at det legges en god plan for hvordan en slik omstilling skal gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en handlingsplan for omstilling fra bruk av gummigranulat i Norge, som sikrer vår oppnåelse av det vedtatte omsetningsforbudet mot gummigranulat fra REACH-forordningen i EU fra oktober 2031.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til Norges Fotballforbund og Naturvernforbundet, som begge etterlyser en innretning av spillemiddelordningen som gir mulighet til å få ny støtte etter fem år, dersom det er gjort feilinvesteringer ved forsøk på å erstatte gummigranulat med alternativt innfyll. Disse medlemmer understreker at dette er viktig for å redusere idrettslagenes risiko ved uttesting av alternativer til gummigranulat.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at spillemiddelordningen gir mulighet til ny støtte etter fem år, i de tilfeller det uttestede alternativet til gummigranulat på idrettsbaner viser seg å ikke fungere.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at Norges Fotballforbund har anslått kostnadene for omleggingen til cirka 10 mrd. kroner. Disse medlemmer er positive til at regjeringen vil sette i gang et omstillingsprogram for norske kunstgressbaner og mener det er viktig at

dette raskt følges opp med mer informasjon om hva slags økonomiske rammebetingelser klubbene kan vente seg. Selv om forbudet mot omsetning av gummigranulat ikke trer i kraft før i 2031 vil det være gunstig at omleggingen starter raskt og i størst mulig grad skjer i takt med at det oppstår behov for utskifting eller renoivering av eksisterende baner og ved at nye baner bygges med gummigranulatfrie løsninger. Disse medlemmer mener regjeringen raskt bør gå i dialog med bransjen for å klargjøre hva slags finansiering som kan forventes, og vurdere tiltak som hindrer feilinvesteringer i infrastruktur som uansett må byttes ut i løpet av relativt kort tid.

Disse medlemmer mener det er avgjørende at omstillingen sikrer tilgangen til idrett og idrettsanlegg for alle og understreker at en sterk økning i kontingenter for barn og unge ikke er ønskelig. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen har foreslått penger til kartlegging av norske kunstgressbaner i 2024, men at det ikke er satt av mer penger til å støtte investeringer i gummigranulatfrie baner, eller opprydding av gamle kunstgressbaner.

Disse medlemmer mener videre det er avgjørende at de nye alternativene til kunstgress ikke medfører nye alvorlige miljøutfordringer og legger til grunn at miljøkriterier skal vektlegges tungt når alternative baneunderlag vurderes. Disse medlemmer vil understreke at utfasingen av kunstgressbaner haster. Utslipp av mikroplast fra norske kunstgressbaner ble i 2020 anslått til å være i underkant av 6 000 tonn. Forurensningen bør derfor reduseres mest mulig, også før 2031.

Disse medlemmer vil understreke at det er avgjørende at det settes av midler til forskning, utvikling og innhenting av erfaringer fra tilsvarende omstillingsarbeid som gjøres i hele Europa, slik at kunnskap om de beste og sikreste løsningene raskt blir tilgjengelig for norske klubber. I tillegg vil det være avgjørende at gode systemer for avhending av kunstgressbaner og gummigranulat raskt kommer på plass.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at Stortinget trenger mer informasjon om arbeidet med omstilling av norske kunstgressbaner enn den foreløpige omtalen av omstillingsprogrammet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i revidert budsjett 2024 legge frem en nasjonal strategi for omstilling vekk fra bruk av gummigranulat i Norge, herunder en finansieringsplan som gir forutsigbarhet for berørte idrettsklubber.»

Disse medlemmer er opptatte av at klubbene ikke skal stå alene om risikoen ved å teste ut nye løsninger. Disse medlemmer viser til høringsinnspillet fra Norges Fotballforbund der de skriver:

«Den økonomiske risikoen klubbene tar ved bruk av alternativt innfyll er foreløpig stor. Fungerer banen dårlig og levetiden er kort, må det gjøres tiltak før det har gått 10 år. Den regningen går i dag til klubbene.»

Disse medlemmer mener regjeringen bør vurdere finansieringskilder, herunder gode lånebetingelser, direkte støtte, eller innføring og øremerking av avgifter på andre typer mikroplastforurensing. Disse medlemmer viser til at å påbegynne en nasjonal plan for omstilling vekk fra gummigranulat så raskt som mulig også kan skape positive ringvirkninger som gjør det mulig å fase ut salg av gummigranulat tidligere enn planlagt.

Forslag frå mindretal

Forslag frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en handlingsplan for omstilling fra bruk av gummigranulat i Norge, som sikrer vår oppnåelse av det vedtatte omsetningsforbudet mot gummigranulat fra REACH-forordningen i EU fra oktober 2031.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at spillemiddelordningen gir mulighet til ny støtte etter fem år, i de tilfeller det uttestede alternativet til gummigranulat på idrettsbaner viser seg å ikke fungere.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen senest i revidert budsjett 2024 legge frem en nasjonal strategi for omstilling vekk fra bruk av gummigranulat i Norge, herunder en finansieringsplan som gir forutsigbarhet for berørte idrettsklubber.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen vert fremja av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Framstegspartiet.

Ko m i t e e n viser til representantforslaget og det som står ovanfor og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k:

Dokument 8:265 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om forurensningsfri fotballglede – vert ikkje vedteke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 14. november 2023

Marianne Sivertsen Næss

leiar

Hans Inge Myrvold

ordførar

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget

Deres ref

Vår ref
23/5496-

Dato
6. oktober 2023

Svar på representantforslag 265 S (2022-2023) om forurensningsfri fotballglede

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 29. september i 2023, med representantforslag 265 S (2022–2023) fra stortingsrepresentantene Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om forurensningsfri fotballglede.

Jeg deler fullt og helt representantenes bekymring om spredning av mikroplast som et globalt miljøproblem, og er svært glad for EU-kommisjonen nå har vedtatt REACH-restriksjonen om tilsatt mikroplast. Restriksjonen innebærer et forbud mot omsetning av gummigranulat med en overgangstid på 8 år. Det er svært gledelig at EU nå tar grep om en stor forurensningskilde. Jeg er helt enig med forslagsstillerne om at det er viktig at ikke omstillingen går på bekostning av barn og unges mulighet til å drive med idrett. Regjeringen er derfor tydelige på at nasjonale myndigheter vil bidra i omstillingen.

I juni møtte jeg sammen med kultur- og likestillingsminister Trettebergstuen generalsekretæren i Norges Fotballforbund, og vi ble enige om at idretten og nasjonale myndigheter skal stå sammen i en omstilling til mikroplastfrie fotballbaner. Norges Fotballforbund har uttrykt stor interesse for og vilje til å ta et ansvar for en helhetlig omstilling av norske fotballbaner, og har søkt om økonomisk støtte til en grønn omstilling av norske fotballbaner. Inkludert i dette arbeidet ønsker NFF å kartlegge alle baner i Norge, utarbeide kostnadsanalyser av alternativer, opparbeide kunnskap knyttet til baneegenskaper som påvirker kvalitetsfølelse som f.eks. tykkelse på det støtdempende underlaget, kvaliteten på selve kunstgresset, lokale klimaforhold, grunnarbeid og drenering samt driftsforhold og brukstimer. Videre vil NFF sikre rådgivning og oppfølging av test av ulike alternative ifyll, og opprette et nettverk for erfarings- og kunnskapsdeling.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett for 2024 foreslått økonomisk støtte til første fase av et slikt prosjekt. Det er positivt at Norges Fotballforbund med sin spesialkompetanse nå får startet opp omstillingsprosessen av landets fotballbaner. I lys av arbeidet som nå skjer på feltet, ser vi ikke at det i tillegg er behov for at Regjeringen legger frem en egen strategi for en omstilling.

Med hilsen

Espen Barth Eide

